

ფასს 7 განმარტებითი შენიშვნები

რა არის მოქმედების სფერო

ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი, გარდა:

- შვილობილი კომპანიები, ერთობლივი საწარმოები, დაკავშირებული კომპანია IFRS 10-ის მიხედვით
- შვილობილები 50% ზე ნაკლები და 20%ზე მეტი ინვესტიციები (IFRS 10)
- სადაზღვეო ხელშეკრულებები IFRS 4, IFRS 17
- კაპიტალის ინსტრუმენტები IAS 32 (აქ იგულისხმება საკუთარი კაპიტალი)

რა არის ფინანსური ინსტრუმენტი?

ბასს 32-ის მიხედვით ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი ხელშეკრულება რომელიც წარმოშობს ფინანსურ აქტივს ერთი კომპანიისთვის და ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს სხვა კომპანიისთვის.

ფინანსური აქტივი

ფულადი სახსრები ან/და სხვა საწარმოს წილობრივი ინსტრუმენტი

ფულის ან სხვა ფინანსური აქტივის მიღების სახელშეკრულებო უფლება

საწარმოს სახელშეკრულებო უფლება პოტენციურად ხელსაყრელი პირობებით სხვა საწარმოს გაუცვალოს ფინანსური აქტივები ან ვალდებულებები

არა-წარმოებული კონტრაქტი რომლითაც საწარმო ვალდებულია მიიღოს სხვა საწარმოს ცვლადი რაოდენობის წილობრივი ინსტრუმენტი

ფინანსური ვალდებულება

ფულადი სახსრების ან/და სხვა ფინანსური აქტივის გადახდის/გადაცემის სახელშეკრულებო ვალდებულება

საწარმოს სახელშეკრულებო ვალდებულება პოტენციურად არახელსაყრელი პირობებით სხვა საწარმოს გაუცვალოს ფინანსური აქტივები ან ვალდებულებები

არა-წარმოებული კონტრაქტი რომლითაც საწარმო ვალდებულია გასცეს თავისი ცვლადი რაოდენობის წილობრივი ინსტრუმენტი

წილობრივი ინსტრუმენტი

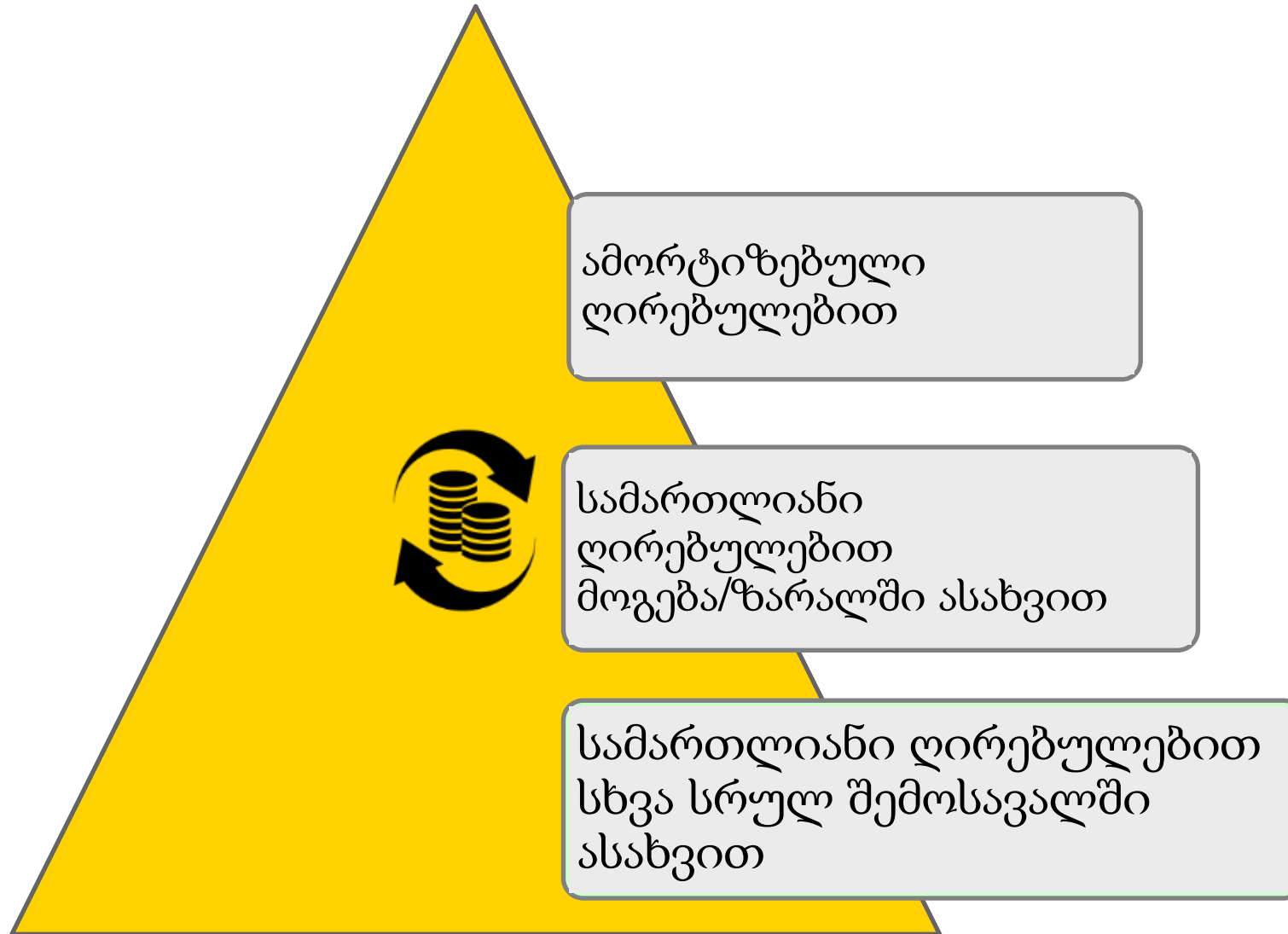
ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც ადასტურებს საწარმო აქტივებში ყველა მისი ვალდებულების გამოქვითვის შემდეგ დარჩენილი წილის საკუთრების უფლებას.

არის თუ არა მოგების გადასახადის ვალდებულება ფინანსური ინსტრუმენტი?

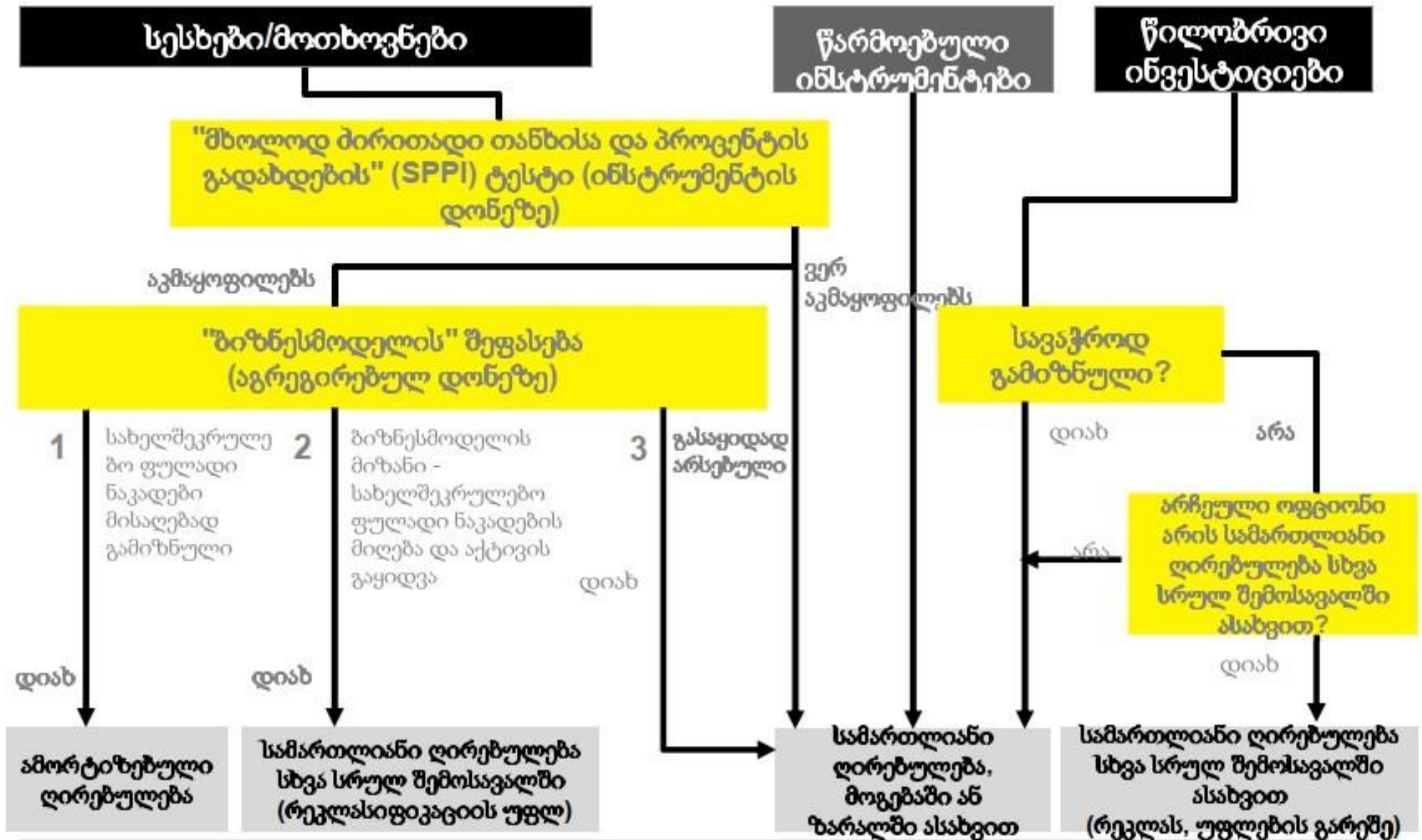
- დიახ, ფინანსური ინსტრუმენტია
- არ არის ფინანსური ინსტრუმენტი

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივების აღრიცხვა

ფინანსური აქტივების მოდელის სქემა

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (1/4)

- ▶ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენენ მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დარჩენილ ძირითადი თანხაზე პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება საბაზისო სესხის ხელშეკრულებას.

SPPI კრიტერიუმები

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები

ანალიზი უნდა ჩატარდეს იმ ვალუტაში, რომლითაც არის ინსტრუმენტი გამოხატული (ფასს 9 - ბ4.1.8)

▶ მოგების (პროცენტის) კომპონენტები:

- ▶ ფულის დროითი ღირებულების ანაზღაურება
- ▶ საკრედიტო რისკის ანაზღაურება
- ▶ რიგ შემთხვევებში: სხვა რისკების (მაგ., ლიკვიდობა) ან ხარჯების (მაგ., ადმინისტრაციული) ანაზღაურება
- ▶ მოგების ძარჟა

- ▶ რისკებისადმი მგრძობელობა ან არასტაბილურობა, რომელიც არ არის დაკავშირებული საბაზისო სესხის ხელშეკრულებასთან (მაგ., მარაგების ან საქონლის ფასები) → არ შეესაბამება მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს.

ბიზნესმოდელის შეფასება

- ▶ ბიზნესმოდელის შეფასების ძირითადი ფაქტორები
 - ▶ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ განსაზღვრული ბიზნესმოდელი
 - ▶ ბიზნესმოდელის მიზანი, რომელიც ემყარება შესაბამის ინფორმაციასა და გონივრულად მოსალოდნელ სცენარებს
 - ▶ რეალური მოცემულობა და არა მტკიცება
 - ▶ მუშაობის/მოქმედების შეფასება - როგორ ფასდება მუშაობა
 - ▶ რისკის მართვა - როგორ იმართება რისკები
 - ▶ ანაზღაურება - როგორ უხდიან კომპენსაციას მენეჯერებს
 - ▶ გაითვალისწინეთ სიხშირე, ღირებულება, დროულობა და მიზეზი, მოლოდინები მომავალთან დაკავშირებით
 - ▶ წარსულში არსებული პირობების შედარება მიმდინარე პირობებთან
 - ▶ გაყიდვები, კონკრეტული და გონივრული მოლოდინები მომავალ გაყიდვებთან დაკავშირებით. თუ გაყიდვები განხორციელდება ან მოსალოდნელია მათი განხორციელება საკრედიტო რისკის ზრდისას, იშვიათად და მნიშვნელოვანი ღირებულებით, ხშირად და უმნიშვნელო ღირებულებით

მაგალითი #1: წილობრივი ინსტრუმენტის აღიარება და აღრიცხვა

კომპანია „ნაპა“-მ იყიდა სხვა კომპანიის წილობრივი ინსტრუმენტი (ჩვეულებრივი აქციები) 40 მლნ. ლარად და ასევე გადაიხადა ამ შესყიდვასთან ასოცირებული ტრანზაქციის ხარჯი 1 მლნ ლარი. ინსტრუმენტი თავდაპირველი აღიარებისას გამიზნული არ იყო სავაჭროდ. საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულება გაიზარდა 60 მლნ. ლარამდე. საანგარიშო პერიოდის შემდგომ მაღევე, კომპანიამ გაყიდა ფინანსური ინსტრუმენტი 70 მლნ. ლარად.

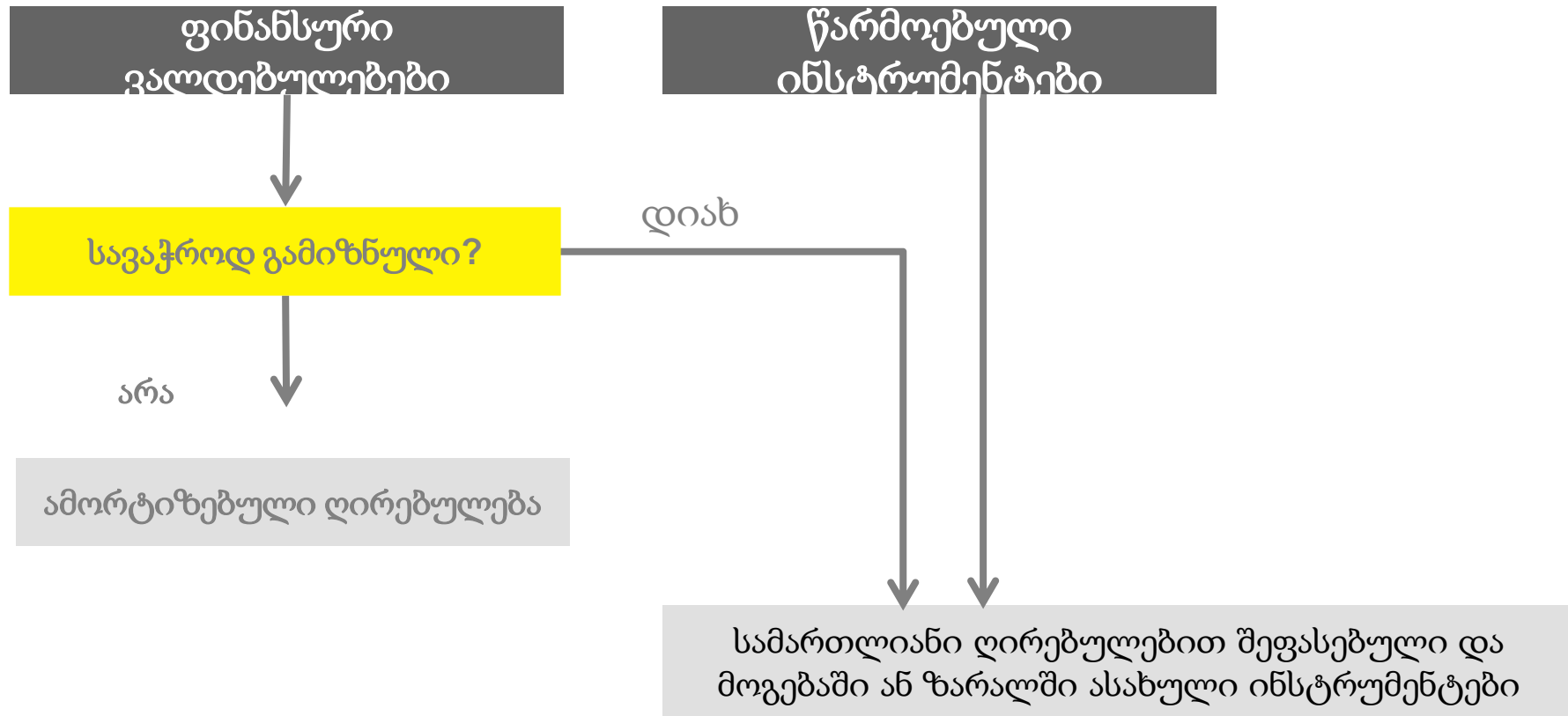
შეკითხვა:

- (ა) როგორ უნდა აღრიცხოს აღნიშნული ინვესტიცია?
- (ბ) როგორ უნდა აღრიცხოს აღნიშნული ინვესტიცია თუ თავდაპირველი აღიარებისას ის სავაჭროდ იქნებოდა გამიზნული?

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია

* მოგება და ზარალი სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ და მოგებაში ან ზარალში ასახულ ვალდებულებებზე, რომლებიც წარმოიშვება საკუთარი საკრედიტო რისკის ცვლილების შედეგად, აისახება სხვა სრულ შემოსავალში და არ ექვემდებარება კლასიფიკაციის აღდგენას

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მოდიფიკაცია

ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიკაცია ან გაცვლა არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას.

- ▶ ფასს 9-ის თანახმად, კომპანია მოგებაში ან ზარალში ასახავს მოდიფიცირებით ან გაცვლით გამოწვეულ ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ყველა ცვლილებას.
- ▶ ბასს 39-ის შესაბამისად, კომპანიებს შეეძლოთ შეეცვალოთ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი მოგებაში ან ზარალში ცვლილების ასახვის ნაცვლად.
- ▶ ფასს 9 გამოიყენება რეტროსპექტულად, შესაბამისად, მოდიფიცირებული ვალდებულებებისა და გაუნაწილებელი შემოსავლების საწყისი ნაშთი 2018 წლისთვის უნდა დაკორექტირდეს, თუ კომპანიას არ აუსახია ცვლილება მოგებაში ან ზარალში. მოსალოდნელია, რომ 2018 წლის შემდგომ ფინანსური ხარჯები სხვაგვარი იქნება.

მაგალითი 1 - ცვლილება გადახდის გრაფიკში

სესხის მთლიანი საბალანსო ღირებულება 100,000-ია, თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი - 15%, დაფარვის თარიღი - 2016 წლის 31 დეკემბერი, წლიური პროცენტის გადახდა უნდა მოხდეს 31 დეკემბერს.

2016 წლის 1 იანვარს, მხარეები შეთანხმდნენ ხელშეკრულებაში შემდეგი ცვლილებების შეტანაზე:

- ▶ სესხის დაფარვის ვადა გაგრძელდა 2017 წლის 31 დეკემბრამდე
- ▶ საპროცენტო განაკვეთი შეიცვალა და გახდა 12%
- ▶ მსესხებელი ერთჯერადად იხდის საკომისიოს დარჩენილი სასესხო თანხის 2%-ის ოდენობით

მაგალითი 1 - ცვლილება გადახდის გრაფიკში (ფასს 9)

- 1) ხელახლა უნდა გამოითვალოს მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ღირებულება 2016 წლის 1 იანვრისთვის:

$$\frac{12\,000}{1,15} + \frac{112\,000}{1,15^2} = 95\,123$$

- 2) აღიარებულ უნდა იქნეს სხვაობა მიმდინარე და მოდიფიცირებულ საბალანსო ღირებულებას შორის, როგორც მოდიფიკაციის ზარალი:

დებეტი - მოდიფიკაციის ზარალი	4,887
კრედიტი - სესხი	4,887

- 3) უნდა მოხდეს მოდიფიკაციის საკომისიოს კაპიტალიზაცია:

დებეტი - ნაღდი ფული	2,000
კრედიტი - სესხი	2,000

გადახედული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც მოიცავს მოდიფიკაციის საკომისიოს, შეადგენს 16.3%-ს.

გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურება რა შედის მოქმედების სფეროში? (გაგრძ.)

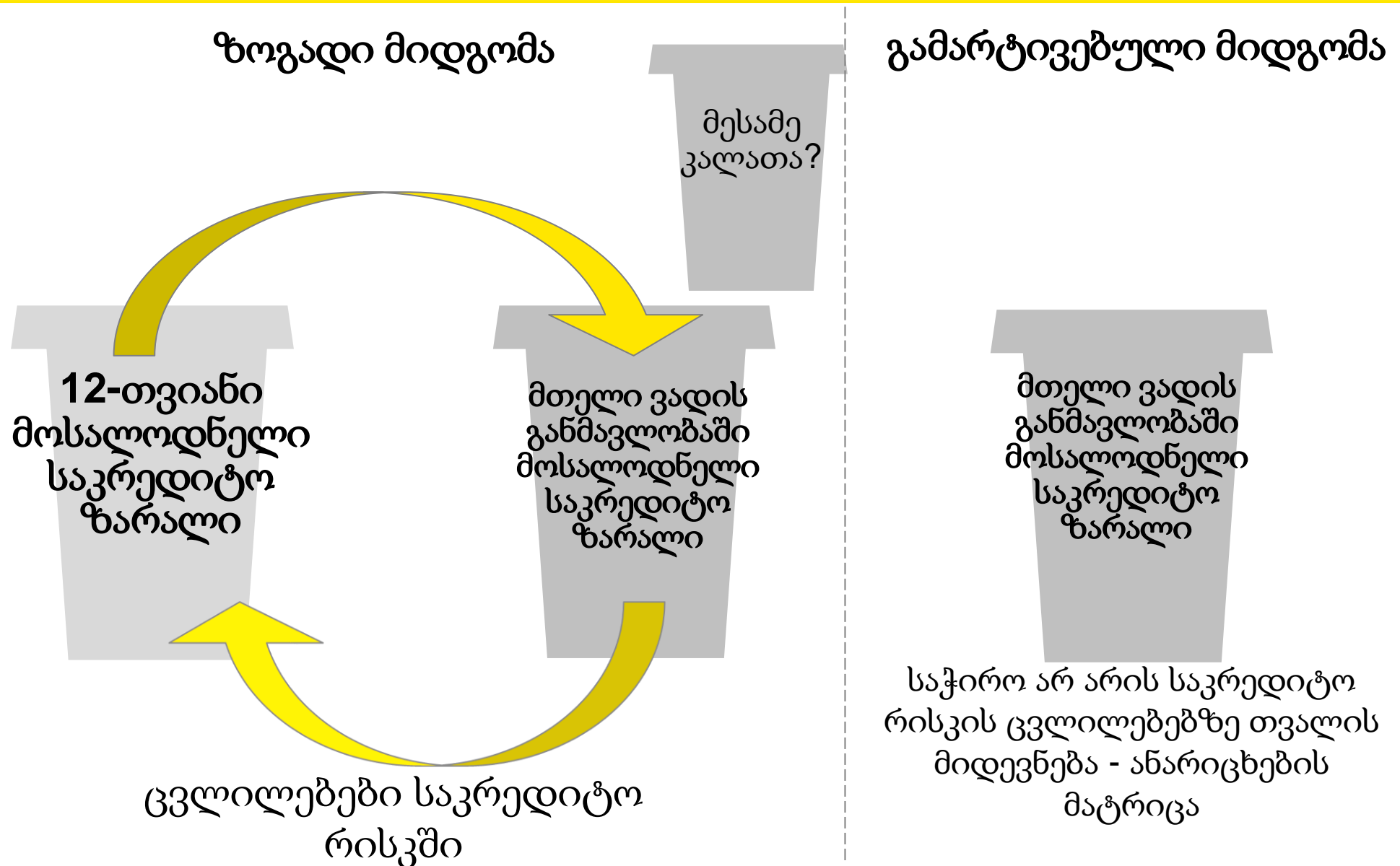
სავარჯიშო

მოკლევადიანი აქტივები	
ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი დებოზიტები	17,112
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	23,762
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	25,672
გადახდილი ავანსები	244
სხვა მიმდინარე ფინანსური აქტივები	551
	67,341
გასავრცელებლად (დისტრიბუციისთვის) არსებული აქტივები	13,554
	80,895
გრძელვადიანი აქტივები	
ძირითადი საშუალებები	32,979
საინვესტიციო ქონება	8,893
არამატერიალური აქტივები	6,019
ინვესტიცია მეკავშირე კომპანიაში და ერთობლივ საქმიანობაში	3,187
გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები	6,425
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	383
	57,886
სულ აქტივები	138,791

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	24,501
მეკავშირე კომპანიიდან მისაღები თანხები	551
სხვა დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები	620
	25,672
სხვა მიმდინარე ფინანსური აქტივები	
კოტირებული ჩვეულებრივი აქციები (სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში)	337
მეკავშირეზე გაცემული სესხი	200
დირექტორებზე გაცემული სესხი	14
	551
გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები	
თამასუქები	3,673
წარმოებული ინსტრუმენტები	1,102
არაკოტირებული ჩვეულებრივი აქციები (სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში)	1,038
კოტირებული კორპორაციული ობლიგაციები (სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში)	612
	6,425

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ზოგადი მიდგომისა და გამარტივებული მიდგომის შედარება

ზოგადი მიდგომა როგორ შევაფასოთ რეზერვი?

გაუფასურების რეზერვი =

დეფოლტის ალბათობა %

X

დანაკარგები დეფოლტის
შემთხვევაში %

X

მისაღები ნაშთი \$ (დეფოლტის
მომენტისთვის დაუფარავი
დავალიანება)

დეფოლტის დადგომის
მოსალოდნელობა

თითოეული მისაღები \$1-
ისთვის, თანხა, რომლის
ამოღებაც ვერ მოხდება
დეფოლტის შემთხვევაში

გაუფასურების რეზერვი არის მოსალოდნელი ზარალების
საშუალო შეწონილი, სადაც დეფოლტის ალბათობა
წარმოადგენს წონას

ფასს 7 მიმოხილვა

პირველად გამოიცა 2005 წელს. 2019 წელს მნიშვნელოვანი ცვლილებები შევიდა IFRS 9 შესაბამისად

ფასს 7 ის მიხედვით ორი ძირითადი ტიპი განმარტებით შენიშვნების არის შემდეგი:

- 1 ფინანსური ინსტრუმენტების მნიშვნელოვნება
- 2 ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად წარმოშობილი რისკების ბუნება და დონე

ფინანსური ინსტრუმენტების მნიშვნელოვნება

განმარტებები საბალანსო ანგარიშგებისთვის

- ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით (IFRS 9)
- ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების განეთვა
- უზრუნველყოფა (საბალანსო ღირებულება შესაბამისი აქტივის, სამართლიანი ღირებულება, პირობები)
- მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგები
- დერივატივების
- გადევნობადი ან დარღვეული ვალდებულებები

განმარტებები სხვა სრული შემოსავლებისთვის

- წმინდა მოგება/ზარალი თითოეული კატეგორიის ფინანსური ინსტრუმენტისთვის
- ჯამური საპროცენტო შემოსავალი და საპროცენტო ხარჯი (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით)
- საკომისიო ხარჯები და შემოსავლები რომლებიც არ არის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილი
- ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტის მოგება/ზარალი.

სხვა ტიპის განმარტებითი შენიშვნები

- სააღრიცხვო პოლიტიკა
- ჰეჯირების სტრატეგია
- სამართლიანი ღირებულება (მიუხედავად აღრიცხვის მეთოდისა)

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად წარმოშობილი რისკების ბუნება და დონე

მიმოხილვა

რისკის განმარტებები

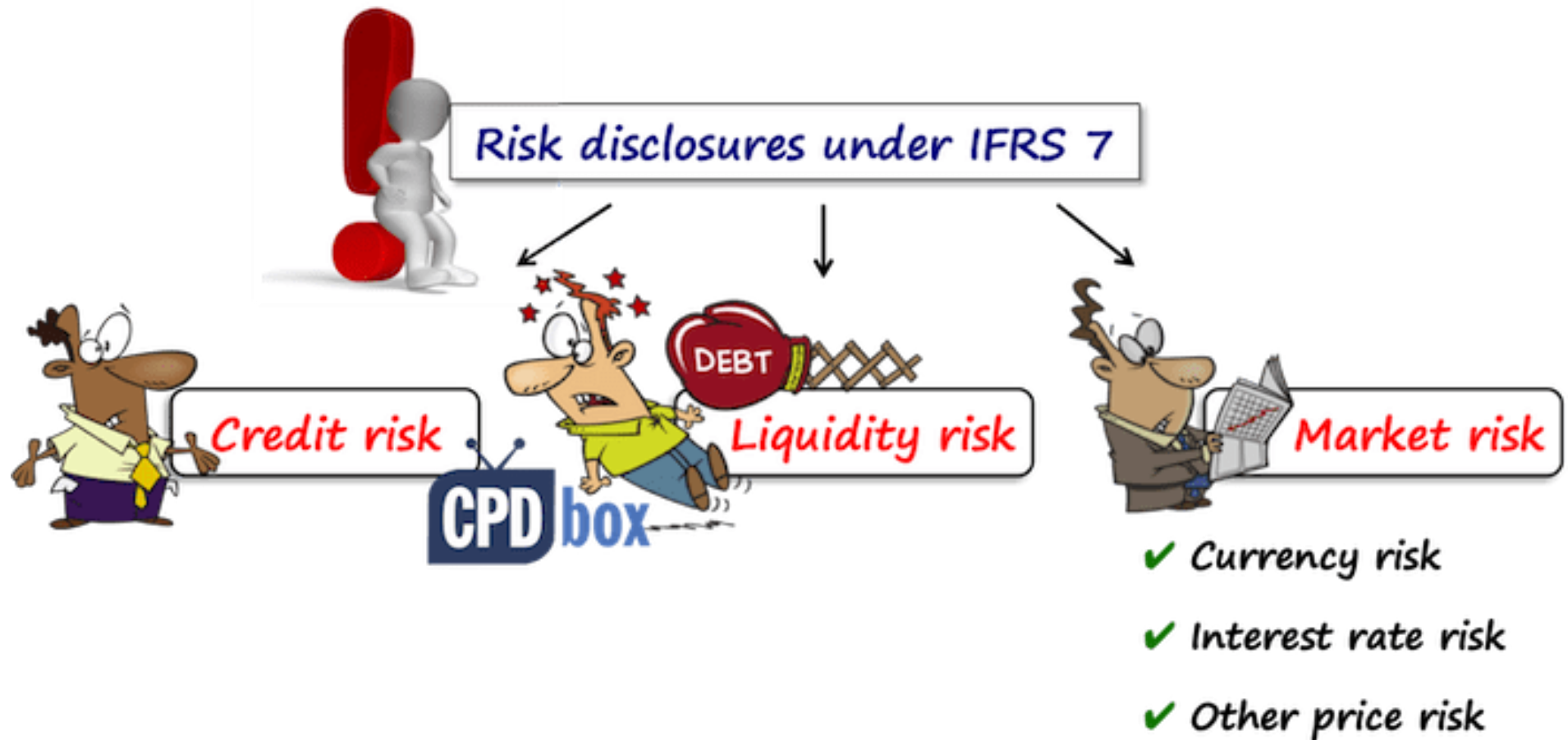
არარაოდენობრივი

- ▶ რისკები და ის თუ საიდან წარმოიშვება ეს რისკები
- ▶ პოლიტიკა და მიზნები ამ რისკების სამართავად არსებული პროცესების
- ▶ ნებისმიერი ცვლილება ზემოთაღნიშნულში

რაოდენობრივი

- ▶ რისკების რაოდენობრივი შეფასება
- ▶ სპეციალური განმარტებითი შენიშვნები რისკის მგრძობელობაზე

Types of risks

საკრედიტო რისკი

...ეს არის რისკი რომ საწარმო ნახავს ზარალს იმის გამო რომ მისი დებიტორები ვერ შეასრულებენ მათ ვალდებულებას საწარმოს მიმართ

საკრედიტო რისკი მოიცავს:

- როგორ მართავს მენეჯმენტი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (ECL)
- დამატებითი რელევანტური ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წარმოშობის შესახებ
- საკრედიტო რისკი საკრედიტო რისკის კატეგორიების მიხედვით
- ინფორმაცია უზრუნველყოფების შესახებ (LTV)

ლიკვიდობის რისკი

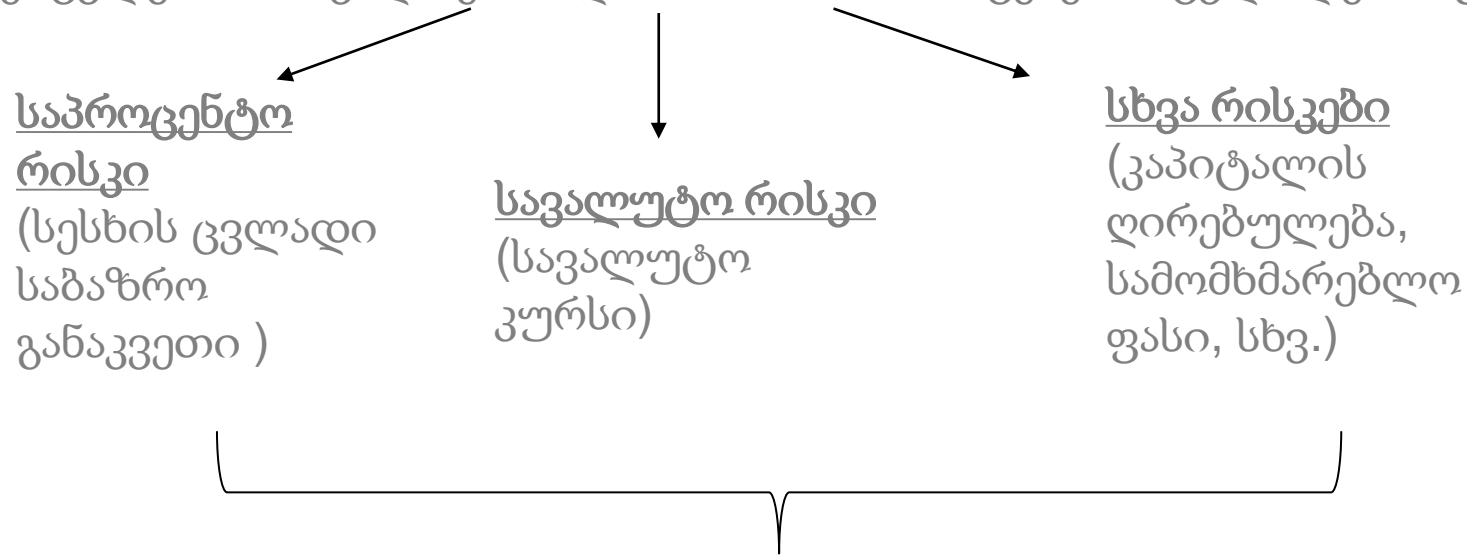
...არის რისკი რომ საწარმო ვერ გადაიხდის ვალდებულებებს როცა მათი დაფარვის დრო დადგება

ლიკვიდობის რისკის განმარტებები უნდა მოიცავდეს:

- ლიკვიდობის ანალიზი(ცალკე წარმოებული და არაწარმოებული)
(ჩვეულებრივ <1 წელი, 1-5წ, >5წ)
- ინფორმაციას იმის თაობაზე თუ როგორ მართავს კომპანია ლიკვიდობის რისკ

საბაზრო რისკი

...არის რისკი რომ სამართლიანი ღირებულება ინსტრუმენტებისა შეიცვლება მომავალ პერიოდში საბაზრო მონაცემების ცვლილების გამო:

- აუცილებელია განმნჯღავნდეს სენსიტიურობა
- ის მეთოდები რის საფუძველზეც მომზადდა სენსიტიურობის ანალიზი

მადლობა

The information contained in this publication is for general guidance only. You should neither act, nor refrain from acting, on the basis of such information. The application of laws and regulations will vary depending on particular circumstances and may also undergo frequent change. You should take appropriate professional advice relating to your particular circumstances and the current status of the laws and regulations. EY disclaims all responsibility, including negligence, for all consequences of any person acting on, or refraining from acting in reliance on, information contained in this publication.

